

Suiker

Henna Goudzand Nahar

Querido

land

Renate Siepel

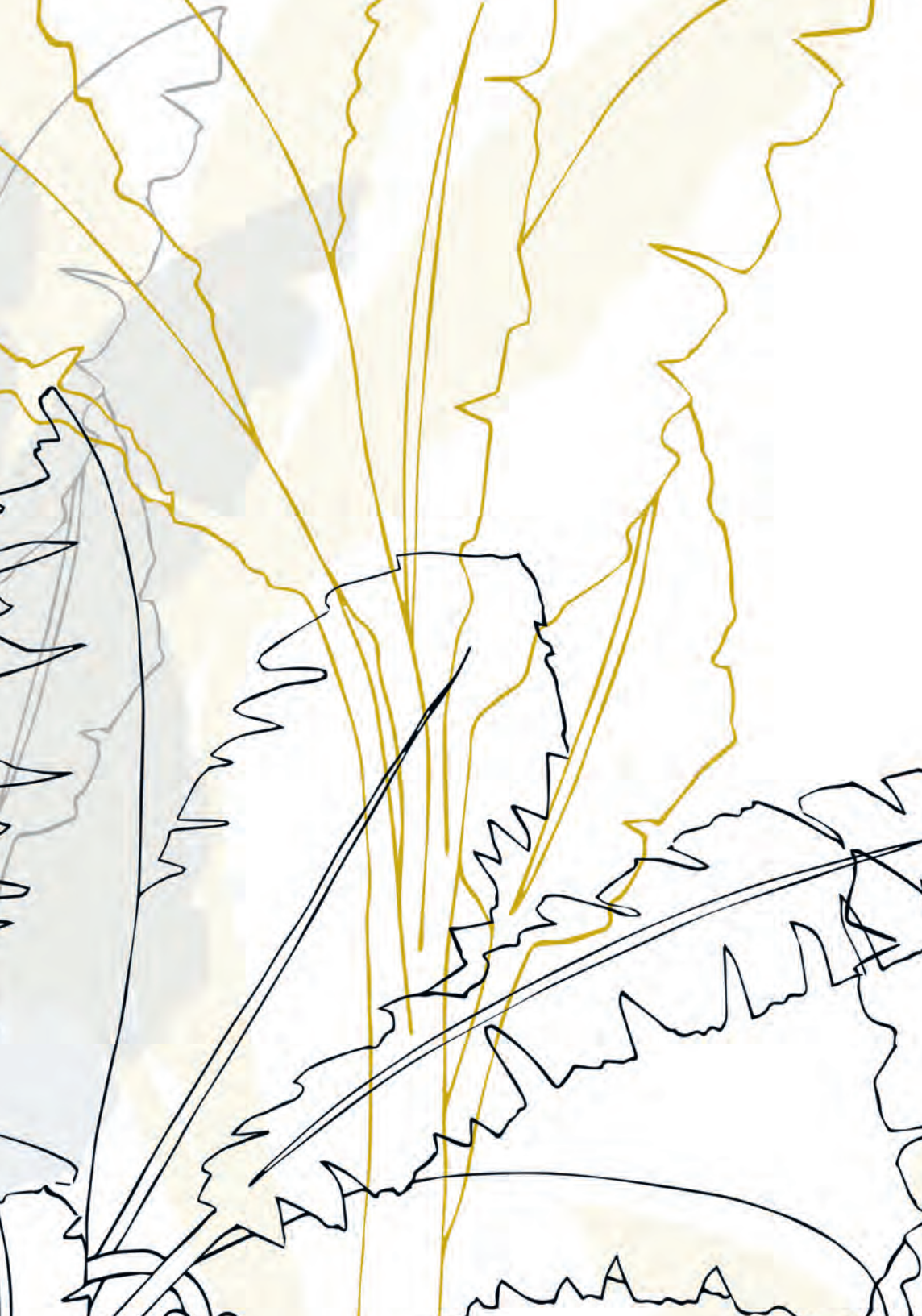
ILLUSTRATIONS

Dit boek kon er komen dankzij mijn familie Nahar die dit verleden tijdens mijn jeugd tot leven bracht, de vele historische werken over de slavernij die er inmiddels zijn en mijn eigen eerdere verhalen over dit onderwerp.

Suikerland speelt zich af tijdens de slavernij en daarom heb ik ook gekozen voor de taal en manier van omgaan uit die tijd. Sommige woorden zijn tegenwoordig niet meer in gebruik! Dit geldt zeker voor 'neger', 'negerin' en 'nikkertje'. Ook 'indiaan', een naam die de oorspronkelijke bewoners van de Amerika's buiten hun wil om is gegeven, hoor je zelden meer. We spreken nu van 'inheemsen'.

Zwart en wit, voor mensen uit Afrika en Europa, zijn in het Surinaams, de taal die ontstond tijdens de slavernij in Suriname, altijd de woorden geweest voor deze groepen.

Het Surinaams kent geen uitgang voor het meervoud. Basya (opzichter) bijvoorbeeld kan daarom verwijzen naar een of meerdere personen. Dat kom je te weten door naar de andere woorden in de zin te kijken. De 'u' spreek je in het Surinaams uit als 'oe'. 'Kwaku' klinkt dus als 'Kwakoe'.

Deel 1

Verrast

Een goede slaaf

De zon stond loodrecht aan de hemel. De lucht trilde, zo heet was het. Toch holde Lano met een krukje op zijn hoofd van het dorp naar de rivier. Hij wilde zo gauw mogelijk bij zijn ouders terug zijn om te helpen met koken.

Hijgend zette hij het krukje neer voor een meisje dat onder een grote boom bij het water stond. 'Alsjeblieft Esi,' zei hij vriendelijk.

Het lange meisje keek hem verstoord aan.

'Jongen, waarom liet je mij zo lang wachten?' vroeg ze met een boze stem.

De neusvleugels van Lano sperden zich wijd open en zijn blik ging naar de grond. Hij had zich voorgenomen om aardig te blijven tegen Esi.

Maar zoals het nu weer ging...

Dat kon hij toch echt niet goed vinden...

Hij keek weer op en zijn ogen spuwden vuur.

'I... I... Ik heet niet Jongen, maar Lano,' stotterde hij van woede.

Esi deinsde even terug.

'Jongen, waarom duurde het zo lang voordat je het krukje

bracht?’ herhaalde ze.

‘Je... je... wist dat ik eerst een klusje voor je moeder moest afmaken,’ stotterde hij weer.

Met een ruk draaide hij zich om en hij liep met grote stappen weg.

Esi wilde hem iets naroeppen. Ze deed haar mond open, maar wist zo gauw niet wat ze kon zeggen. Ze draaide zich om naar de rivier. De frons in haar voorhoofd verdween toen ze de schittering van de zon op het water zag. Het leek alsof er stukken zilver op lagen.

Maar ze moest aan het werk.

Anders werd het nooit wat met wat ze later wilde worden...

Ze ging op het krukje zitten en haar twijg gleed al door het zand. Al gauw wilde ze zingen van geluk. Voor het eerst had ze het gevoel dat haar hand precies deed wat haar hoofd en hart wilden. Met het puntje van haar tong tussen haar lippen werkte ze hard door. Hier een boog, daar een rechte lijn, daar een streep, een punt...

Eindelijk leek haar hand te begrijpen hoe het echt moest!

Het was alsof iemand kleine vreugdevuurtjes in haar aanstak.

Bij de haren van het meisje dat ze in het zand tekende, hield ze haar twijg stil. Het was lastig zo diep voorover te moeten buigen. Ze keek tussen haar benen door. Haar mondhoeken trokken boos omlaag. Alweer zat ze op een te hoge kruk! Opnieuw had de jongen niet goed opgelet!

Hij mocht intussen toch wel weten op welke kruk ze het beste kon tekenen? Dat hoefde ze hem toch niet iedere keer te vertellen? Hoe moest het als ze volwassen waren? Wanneer zij getrouwd was en hij de slaaf werd van haar en haar gezin? Zou ze hem dan nog steeds alles moeten voorkauwen?

Ze legde haar twijg neer en zuchtte diep. Er was een probleem met Lano. Hij wilde graag vergeten dat hij slaaf was. Dat kwam door haar vader. Tot twee seizoenen geleden had die hem elke dag weer met haar en haar jongere broer Yaa laten spelen en hem bij elke maaltijd gevraagd om mee te eten. Dat was gezellig geweest. Maar het was goed dat haar

moeder daar nu een stokje voor stak. Dat zij niet meer wilde dat ze Lano als gelijke behandelden.

Esi pakte haar twijg op en stak hem weer in het zand. Ze moest doorgaan met tekenen. Maar ze bleef stil zitten. In haar hoofd zag ze Lano weer voor zich staan. Ze zou hem van alle kanten en in elke beweging uit het hoofd kunnen tekenen, zo goed kende ze hem. Haar onderlip trilde. Het was vast niet leuk voor hem om nu als slaaf te moeten leven. Maar het kon toch niet anders? Wat haar moeder zei, klopte: als hij het nu niet leerde, werd hij nooit meer een goede slaaf. En dat moest wel... Want hoe zou zij later anders in de beeldenmakerij van haar grootvader kunnen werken?

Wie zou dan haar huishouden moeten doen?

Haar onderlip trilde weer even. Het zou al moeilijk genoeg worden om ooit toestemming te krijgen beeldhouwer te worden, terwijl ze zo goed tekende.

En dat alleen omdat ze een meisje was.

Eten

Hijgend van het hollen stapte Lano het kookhok binnen. Zijn ouders waren druk bezig met het middageten voor de familie van Esi. Lano pakte ook meteen een pollepel en begon, net als zijn moeder, in een pan te roeren. Toen zijn vader hoorde dat Esi's moeder haar zoon riep, stapte hij naar buiten. 'We moeten opschieten,' zei hij toen hij terug was. 'Yaa loopt nu de tuin uit om Esi te halen voor de maaltijd.' Lano had net een volle pan met groente van het vuur gehaald om de inhoud ervan in een schaal te doen. Hij bleef met het zware gewicht in zijn handen staan. Er verscheen een diepe frons in zijn voorhoofd. Hij stoorde zich aan de angstige stem van zijn vader.

'Kijk eens vrolijk, Lano!' riep zijn moeder. 'Zo word je oud voordat het je tijd is.'

Lano haalde zijn schouders op. Het lukte hem niet het normaal te vinden dat Esi, maar soms ook haar jongere broer Yaa, hem als hun mindere waren gaan behandelen. Dat ze opeens niet meer zijn naam wilden uitspreken.

'Waarom noem jij de kinderen nog steeds bij hun naam?' schamperde hij tegen zijn vader. 'Hoor je soms niet dat zij mij

de laatste tijd “Jongen” noemen?’

Zijn vader was alweer aan het werk. Hij keek om naar Lano met een voorhoofd waar het zweet op parelde.

‘Laten we voortmaken, Lano,’ zei hij. ‘Ik wil het eten op tijd serveren. Zijn we te laat, dan krijgen we dat te horen van Esi’s moeder en dat wil ik voorkomen.’

‘Of nog erger, dat die snotneus van een Esi dat tegen ons komt zeggen,’ vulde zijn moeder aan.

Lano liet de pan met groente bijna uit zijn handen vallen.

Had zijn móéder Esi een snotneus genoemd?

Zijn moeder, die de laatste tijd steeds een vinger op haar lippen legde als hij over Esi begon...

Sst, laten we het over iets leuks hebben, Lano.

Was zijn moeder dan toch niet van hout, zoals de beelden die de vader van Esi en Yaa maakte? Kreeg ook zijn moeder een bonzende kop van woede als Esi onaardig tegen haar was? Zoals vanochtend. Toen trok Esi een theedoek uit haar handen, droogde er haar natte handen aan af en liet hem daarna in het zand vallen.

Lano voelde zijn hart sneller kloppen. Hij zette de pan neer en keek van zijn moeder naar zijn vader en weer terug. Kon hij zijn ouders eindelijk de vraag stellen die al een tijdje door zijn hoofd spookte?

Hij haalde diep adem alsof hij een duik in een koude rivier ging nemen.

‘Papa en mama, waarom mogen wij pas na het gezin van Esi eten?’ vroeg hij. ‘Wij maken toch alle maaltijden klaar? Waarom moeten we het dan met hun restjes doen?’

De lepel waarmee zijn moeder in een pan roerde, gleed langzaam uit haar hand. Verward schudde ze het hoofd.

‘Vergeet maar gauw wat ik net over Esi gezegd heb, Lano,’ zei ze. ‘Dwaas van me om me zo te laten gaan. Als je overal bij stilstaat, word je niet gelukkig. Sommige zaken zijn zoals ze zijn. Jij, je vader en ik zijn slaven van Esi’s gezin. De vader van Esi heeft jou tot twee seizoenen geleden op het verkeerde been gezet door je de hele dag met zijn kinderen te laten spelen en eten.’

De woorden druppelden bij Lano naar binnen. Teleurgesteld keek hij naar zijn moeder. Die lette al niet meer op

hem. Ze pakte een schone lepel en schepte vlees in een schaal.

Maar haar woorden bleven om Lano heen kringelen.

Jij, je vader en ik zijn slaven van Esi's gezin. De vader van Esi heeft jou tot twee seizoenen geleden op het verkeerde been gezet door je de hele dag met zijn kinderen te laten spelen en eten.

Voelde hij zich de laatste tijd zo akelig omdat hij niet meer bij het gezin van Esi mocht horen?

Lano beet op zijn onderlip en sloot even zijn ogen. Buiten zijn wil om glimlachte hij. Hij zag Aydan, de vader van Esi en Yaa, voor zich. Later wilde hij net zo groot en sterk worden, en net zo rustig. Het was jammer dat hij niet meer om zijn nek kon hangen zoals hij dat altijd had gedaan, of met hem kon worstelen.

Lano zette de pan neer op het aanrecht en vroeg zich af wat hij het meest miste. Was dat het samen spelen en eten met Esi en Yaa, of hun vader? Soms droomde hij dat hij de sterke hand van hun vader weer voelde, zoals die hem dagelijks een aai over zijn bol had gegeven als hij naast hem aan tafel zat.

Hij had altijd het gevoel gehad dat hij twee vaders had...

Misschien lukte het hem daarom nog steeds niet te zijn wie hij eigenlijk was: een slavenjong, zoals Esi hem de laatste tijd steeds vaker noemde...

Esi, Yaa en hun ouders gingen aan een tafel onder de grootste boom in de tuin zitten. Het was een lage tafel gemaakt door Aydan, de vader van Esi en Yaa. Aydan had de poten bewerkt tot beelden van mensfiguren. Je bleef ernaar kijken, zo mooi waren ze.

Lano zuchtte. Zijn ouders stonden elk al klaar met een schaal. Snel schepte hij ook de groente van de pan voor zich in een schaal en hij haastte zich achter zijn ouders aan naar de tafel. De damp sloeg Esi in haar gezicht toen ze zichzelf als eerste opschepte. Gretig nam ze een hap, kauwde er even op en slikte hem door.

'Au!' riep ze meteen. Ze begon zachtjes over haar borst te wrijven om het eten door te laten glijden.

Lano draaide zich om en liep naar een schrale boom tegenover de tafel. Daar moesten zijn ouders en hij klaarstaan om het gezin van Esi te bedienen wanneer iemand erom vroeg.

‘Jongen!’ riep Esi al met een hese stem.

Lano zag dat Esi niet eens de moeite nam naar hem op te kijken. Net als haar moeder vond ze het nu de taak van hem en zijn ouders om de hele dag op te letten en bij elke kik meteen te weten wat een van hen wilde. Daar waren zij hun slaven voor.

Lano begon te friemelen aan zijn omslagdoek. Hij wist drommels goed wat Esi met ‘Jongen’ had bedoeld. Maar hij had er helemaal geen zin in om haar beker te halen en die te vullen met water. Vanaf het moment dat hij was opgestaan was hij aan het werk geweest, en nu moest hij ook nog met zijn ouders onder een boom staan die haast alle zon doorliet.

‘Jullie lijken wel zebra’s onder die boom!’ had Esi een dag of twee geleden lachend tegen hem gezegd.

Lano’s vingers trilden bij het terugdenken aan die opmerking.

Hij bleef op zijn plek staan.

‘Jongen,’ hoorde hij weer.

Een tel later voelde hij een duw in zijn rug.

‘Je wordt geroepen, Lano. Breng ons niet in de problemen,’ zei zijn moeder door haar op elkaar geklemde kaken.

Lano balde zijn vuisten. Met een zucht stapte hij onder de kale boom vandaan. Zijn rechterhand deed hij al boven zijn ogen om ze te beschermen tegen het felle zonlicht. Zo liep hij snel naar Esi toe.

Esi keek niet op of om toen hij bij haar stond. Ze ging wel even verzitten zodat hij haar beker kon pakken. Vervolgens stak hij schuin de tuin over naar het hok met waterkruiken. Even later zette hij een gevulde beker voor Esi neer en ging een paar stappen achter haar staan. Misschien moest hij de beker zo weer vullen.

Hij begon zacht te neuriën toen Esi aanstellerige kreten slaakte bij het doorslikken van het water. Niet zij, maar hij zou moeten kermen! Hij stond met zijn blote kop in de brandende zon. Opgelucht haalde hij adem toen Esi de beker neerzette en verder ging met eten.

‘Goed zo,’ mompelde zijn moeder toen hij weer voor haar stond, en ze kneep hem zachtjes in zijn schouders.

Hij zei niets.

Esi kauwde nu langer op elke hap, maar ze bleef goed dooreten. Ze wilde gauw terug naar haar tekening. Ze trok haar wenkbrauwen geërgerd op toen ze zag waar Yaa mee bezig was: hij had zijn kom opzij geschoven en volgde het spoor van een mier over de tafel. Met een woest gebaar veegde ze het beestje weg.

‘Wat doe jij nou?’ riep Yaa woedend.

‘Eet eens wat, slome!’ zei ze.

‘Het is te heet om te eten,’ mopperde Yaa.

Dat was waar, vond Esi. Al zaten ze op de koelste plek in deze tuin, ook zij hoefde na deze kom geen hap meer.

‘Zullen wij zo een duik...’ begon Yaa.

‘Een goed plan,’ onderbrak Esi hem. Daarna zou ze nog minstens twee tekeningen maken. Wilde ze ooit net zo’n goede beeldhouwer worden als haar vader en grootvader, dan moest ze haar twijg nog heel erg vaak door het zand laten gaan.

Tevreden keek ze naar Yaa. Haar belofte aan hem werkte. Omdat het toch even zou duren voordat zijn kom leeg was, tikte ze haar vader aan.

‘Ga je nog naar Timboektoe om er te leren lezen en schrijven?’ vroeg ze toen hij opkeek. ‘Dat wilde je toch graag? Dan kun je, als je terugkomt, papier voor me meenemen.’

‘Voorlopig zal het niet lukken om naar Timboektoe te gaan, lieve dochter,’ antwoordde hij. ‘De reis is nog steeds te gevaarlijk.’

Zijn gezicht kreeg een dromerige uitstraling. Ooit was hij op doorreis door de stad Timboektoe gekomen, waar hij mensen dingen had zien doen die hij niet kende. Geduldig legde een man hem uit dat sommige mensen zaten te lezen en andere te schrijven. De man had hem aan papier laten voelen. Het moest goed mogelijk zijn daarop te tekenen, bedacht hij zelf.

Esi hoorde haar vader diep zuchten.

‘Ik droom er soms van dat ik weer in Timboektoe ben,’ bekende hij. ‘Maar wat is het stom dat je onderweg overall wrede mensenrovers kunt tegenkomen!’

Ondanks de hitte voelde Esi kippenvel groeien op haar armen. Zo fel was hun vader nooit. Ook Yaa keek verbaasd op. Hij boog zich over de tafel en trok aan zijn vaders arm.

‘Wat gebeurt er dan met je als een mensenrover je te pakken krijgt?’ vroeg hij.

Esi zag dat hun vader zijn wenkbrauwen vragend optrok en dat hun moeder knikte. Toen schraapte hij zijn keel en zei: ‘Zo’n rover verkoopt je vaak aan iemand anders, Yaa. Wat er daarna met je gebeurt, weten wij niet.’

‘Maar je hoeft niet bang te zijn, lieve zoon. Hier komen ze niet meer,’ zei hun moeder meteen.

Hun vader knikte. Esi wist wat hij zou zeggen. Hij had het haar al een heleboel keren verteld. Nu zou zij het aan Yaa vertellen.

‘Ook in ons dorp zijn er rovers langs geweest, Yaa,’ zei Esi gauw. ‘Ze kregen daar allemaal spijt van. Onze krijgers gingen achter hen aan. Ze wisten niet hoe snel ze weg moesten komen.’

Esi had nog steeds kippenvel op haar armen. Mensenrovers. Waren ze er maar niet geweest, dan had ze allang tekeningen op papier kunnen maken. Die tekeningen kon je eeuwig bewaren, had haar vader haar verteld. Sinds ze dat wist, baalde ze ervan in zand te moeten tekenen. Een rukwind of een regenbui was voldoende om alles waar ze een dag aan had gewerkt in een paar tellen uit te wissen. Maar soms waren het ook mensen uit het dorp die geen streep van haar tekening heel lieten. Mannen en vrouwen die vonden dat een meisje niet hoorde te tekenen.

Esi ging rechtop zitten. Het liefst zou ze daarom nu al beelden maken. Maar om in hout te kunnen werken, moest ze een stuk sterker worden. Hout de baas zijn was niet makkelijk. Daar had je stevige spieren voor nodig.

‘Ooit zullen mensen stoppen met anderen te roven,’ zei haar vader.

‘Dan wil ik met je mee naar Timboektoe,’ riep Esi.

‘Wat zou dat fantastisch zijn!’ antwoordde haar vader. ‘Jij en ik die samen een tijdje in Timboektoe gaan wonen om er te leren lezen en schrijven. Eenmaal terug in ons dorp kunnen we dan een schooltje beginnen waarop iedereen welkom is!’

Esi’s moeder schoof driftig haar kruk naar achteren.

‘Esi is een meisje, Aydan,’ zei ze tegen haar man. ‘Plant niet steeds zulke rare ideeën in haar hoofd. Zij moet leren het huishouden te doen!’

Naar de rivier

Esi sprong op toen Yaa zijn laatste hap nam. Het was spannend om terug te gaan naar de rivier. Zou haar twijg weer net zo makkelijk door het zand glijden als voor het eten? Nu pas begreep ze wat haar vader bedoelde als hij zei dat een beeld soms vanzelf ontstond. Dat je het alleen maar hoefde te verlossen uit het hout waarin het gevangen zat.

Esi volgde haar vader met haar ogen terwijl hij de tuin uit liep om terug te gaan naar de beeldenmakerij. Toen keek ze naar Lano. Hij stond nog keurig met zijn ouders onder de schamele boom.

‘Jongen, je moet mee naar de rivier,’ riep ze. ‘De kruk die er staat, is te hoog. Je had een andere moeten meenemen.’

Lano boog naar voren met ogen als schotels. Esi had zelf het krukje uitgezocht dat hij naar de rivier had gebracht. Dat kon ze toch niet vergeten zijn...

Lano voelde een duw in zijn rug. Hij zette zich schrap en verschoof geen mierlengte. Hij wilde niet naar de rivier, maar naar het kookhok. Daar konden hij en zijn ouders eindelijk gaan genieten van de maaltijd waaraan ze hard hadden gewerkt. Hij had trek, en niet zo’n beetje ook.

Wrevelig trok hij zijn schouders op. Waarom nam Esi niet zelf een ander krukje mee? Er was toch niets mis met haar handen? En anders kon Yaa het toch dragen? Lano voelde weer de hand van zijn moeder in zijn rug duwen. Hij draaide zich om. Hij wilde iets onaardigs tegen zijn moeder zeggen. Toen hij haar verdrietige blik zag, keek hij gauw weer voor zich uit. Zij kon er niets aan doen dat zijn leven er zo uitzag. Zij en zijn vader hadden pech gehad. Ze waren buit gemaakt in een oorlog van hun volk tegen dat van Esi, en slaven geworden. Daarom was hij een paar jaar later als slaaf in dit dorp geboren.

‘Als ons volk Esi’s ouders buit had gemaakt, waren zij slaven geworden,’ zei zijn vader wanneer hij hierover begon.

‘Maar zij hebben geluk gehad,’ zei Lano daar iedere keer op terug.

‘We gaan,’ riep Esi.

Lano stapte de brandende zon in. Het dorp was in cirkels gebouwd en hij, Esi en Yaa zouden er een paar moeten door-kruisen voor ze bij de rivier kwamen. Broer en zus slenterden. Dat snapte Lano wel. Na zo’n lekkere maaltijd zou hij dat ook doen. En hij moest Yaa en Esi volgen. Zij waren de baas. Zij bepaalden wat er gebeurde en op welke manier.

Het was een drukte van belang in alle tuinen. Iedereen zat nog te eten.

Lano’s ogen lichtten op toen hij een deel van een gezin zag uit het dorp waar zijn ouders waren geboren. Ze zaten samen met de familie van wie ze slaven waren te eten. Lano moest slikken. Dit was precies wat Aydan, de vader van Esi en Yaa, ook wilde: zijn gezin en het gezin van Lano die als familie met elkaar leefden. Maar de moeder van Esi en Yaa hield dat tegen. Er moest een onderscheid zijn tussen meesters en slaven, vond ze.

Lano tilde zijn rechterhand op en zwaaide speciaal naar Idil, de oudste zoon van het gezin uit het dorp van zijn ouders. Idil was zijn vriend. Wat was hij blij hem even te zien. Hij voelde zich meteen niet meer zo alleen.

‘Tot bij het avondbad,’ zei hij geluidloos tegen Idil.

Zijn vriend glimlachte. Lano kreeg er een warm gevoel bij. Hij verheugde zich erop hem later te spreken. Sinds hij

en Idil een bloeede hadden afgelegd, vertrouwde hij hem bijna alles toe.

Het was stom slaaf te zijn, zeiden ze de laatste tijd wel eens tegen elkaar.

Lano glimlachte nog een keer naar Idil en keek weer voor zich uit. Hij moest zich haasten. Hij was achterop geraakt. Gelukkig hadden Esi en Yaa daar niets van gemerkt. Hij nam een sprint en liep weer een paar passen achter hen.

Ze moesten nog twee cirkels door en toen kwamen ze op het pad naar de rivier. Het geschreeuw, geroep en gelach van de dorpelingen verdween al gauw naar de achtergrond. Hier was het stil, op de geluiden uit het regenwoud na. Lano kreeg stralende ogen toen hij het gefluit van vogels en het geritsel van kleine dieren in het droge gebladerte hoorde. Van het regenwoud raakte hij altijd in een goed humeur, zeker sinds hij niet meer met Esi en Yaa mocht spelen. Het liefst zou hij er elke dag weer van 's morgens vroeg tot de schemering met zijn vader doorbrengen. Maar dat mocht niet meer van Esi's moeder. Ze kwamen er alleen nog om dieren te vangen, noten te rapen en kruiden te plukken. En dat moest snel gebeuren.

Lano legde zijn oor te luister en probeerde de dieren aan hun geluiden te herkennen. Maar opeens klonk de stem van Esi boven alles uit. Met ogen zo groot als schotels keek ze om zich heen en riep met een angstige stem: 'Waar ben je, kindje? Waar ben je?'

Lano keek naar Yaa en samen barstten ze in lachen uit. 'Jij hoort spoken bij dag,' zei Yaa tegen zijn zus.

Esi keek hem even boos aan en begon toen zoekend heen en weer langs het pad te lopen. Het duurde niet lang of ze sprong in de greppel. Even later tilde ze een peuter op de kant. Lano sloeg geschrokken zijn hand voor zijn mond toen hij het kindje zag. Het was Tabo, het jongste broertje van Idil. Tabo had vast eerder gegeten en moest zijn weggelopen toen de rest van het gezin aan tafel zat.

'Zal ik hem naar huis brengen?' zei Lano met een hese stem, en hij strekte zijn armen uit.

Maar Esi pakte Tabo op, zette hem in haar zij en drukte hem stevig tegen zich aan.

‘Ik doe het wel,’ zei ze.

Lano ging op een boomstam zitten en keek Esi na. Hij schudde zijn hoofd. Vaak leek Esi op haar moeder, maar soms ook op haar vader. Dat Tabo een slavenkind was kon haar nu niets schelen. Ze zong een liedje voor hem en streelde hem net zolang tot hij weer stil was. Je zou denken dat hij haar eigen broertje was.

Toen Esi terug was, liepen zij, Yaa en Lano verder het pad naar de rivier af. Dwars door het gezang van een vogel heen riep ze: ‘Yaa, moet je nou eens kijken wat ik hier zie!’

Lano gluurde achter Yaa mee tussen de struiken en zag een plant met een felrode bloem. Dat was bijzonder. Dit gebeurde maar één keer in het jaar. Iedereen in het dorp wilde de bloem als eerste gezien hebben.

‘Mond houden!’ fluisterde Esi tegen haar broer. ‘Vanavond vertel ik op het dorpsplein over de bloem.’

Lano moest zijn best doen om niet te lachen. Verschillende mensen in het dorp hadden het al over de bloem gehad. Dat ging hij Esi niet aan haar neus hangen. Hij stond op een meter bij haar vandaan maar was weer lucht voor haar. Hij verheugde zich op haar beteuterde gezicht die avond.

De ontdekking van de bloem vrolijkte Esi zo op dat ze Yaa een por gaf om te gaan hollen.

Lano zag de twee van hem weg lopen. Hij vond het best. Hij stapte stevig door en likte zijn lippen. Het eten dat op hem wachtte had lekker geroken. Toch ging hij straks goed opletten dat zijn ouders hem niet, zoals bij elke maaltijd, het beste en het meeste toestopten. Tot twee seizoenen geleden had hij elke dag aan tafel bij Esi’s ouders zoveel mogen eten als hij wilde. Daarom was het nu de beurt aan zijn ouders. Ze mochten best wat dikker worden!

Lano begon te hollen. Hoe eerder hij terug was bij het kookhok, hoe sneller zijn ouders konden eten.

Buiten adem kwam hij bij de rivier aan. Hij ging meteen naar de tekening van Esi en wisselde de krukjes om. Al was hij boos op Esi, hij kon het niet laten naar haar nieuwe tekening te kijken. Hij glimlachte om het grappige gezicht in het zand.

Esi en Yaa schopten intussen hun sandalen uit en gingen

naast elkaar aan de oever van de rivier staan.

‘Duiken!’ riep Esi en ze stak haar armen in de lucht.

Maar een vreemde man rende de bosjes uit, recht op haar en Yaa af en pakte hen vast.

Lano voelde op dat moment ook twee stevige armen zijn middel omklemmen.

‘Laat los!’ schreeuwde Esi.

Lano keek over zijn schouder. Hij werd vastgehouden door een man die hij ook nooit eerder had gezien.

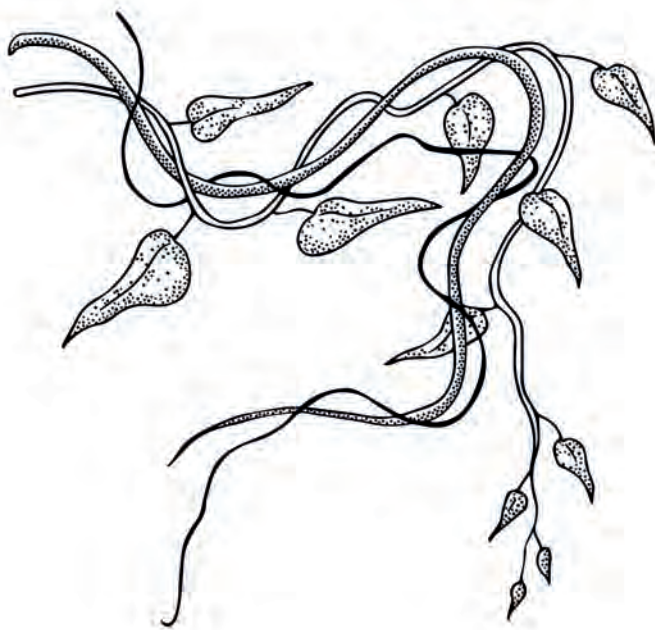
Hij gooide het krukje weg en probeerde de man van zich af te duwen.

‘Jongen, red mijn broer en mij! Dat is jouw taak!’ riep Esi intussen met een verstikte stem.

De man pakte Lano nu zo stevig vast dat hij haast geen lucht meer kreeg. Toch schudde Lano even met zijn hoofd.

Geloofde Esi echt dat een slaaf alles kon en dat hij haar en Yaa zelfs nu kon bevrijden?

Plan

‘Sta op, meisje!’ schreeuwde de korte mensenrover.

‘Waar brengen jullie ons heen?’ riep Yaa huilend tegen de rovers.

Toen de mannen niet antwoordden, zei Lano: ‘Het voelt alsof we van rivier naar rivier varen, Yaa.’

Bij het vallen van de avond meerden de rovers aan langs een onbekende rivier.

‘Wij maken het avondeten en jullie gaan hout sprokkelen!’ zei de korte rover tegen Lano, Esi en Yaa.

‘Mag ik wat meer?’ vroeg Lano. ‘Ik heb vandaag nog maar weinig gegeten.’

‘Scheer je weg!’ snauwde de man. ‘Wees blij dat er iets in je kom zit!’